

України: формульний вираз / В. В. Гордєєв // Право України. – 2016. – № 2. – С. 68-74.

3. Баландіна В. Г. Юридичні факти в податковому праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Баландіна Вікторія Григорівна. – Ірпінь, 2009. – 227 с.

4. Чувакова Г. М. Дефектність фактичних складів: дис. ... д-ра. юрид.наук: спец. 12.00.01 / Ганна Михайлівна Чувакова – Одеса, 2004. – 181 с.

УДК 342.942

Гусар О. А., к.ю.н.,
Полторацька Ю. І., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОЛЬОТІВ

Правове регулювання безпеки польотів на авіаційному транспорті здійснюється за допомогою норм різних галузей права, оскільки ця діяльність має комплексний характер і міжгалузеве значення. Проте нормам адміністративного права в правовому забезпеченні роботи повітряного транспорту належить особливе місце.

Чинне вітчизняне законодавство, зокрема ПКУ, розрізняє декілька близьких за значенням, але не ідентичних понять, пов'язаних з безпекою у сфері цивільної авіації, а саме це «безпека авіації», «авіаційна безпека», «безпека польотів» та ін. Найбільш широке значення серед них має категорія «безпека авіації», яка складається з безпеки польотів, авіаційної безпеки, екологічної безпеки, економічної та інформаційної безпеки (п. 1 ст. 10 ПКУ).

Досить аргументованими і вдалим є визначення поняття безпеки польотів окремими науковцями. Зокрема, А. С. Бичков визначає це поняття як «систему захисту повітряних суден від загрози втрати ними льотного стану внаслідок дії небезпечних для повітроплавання чинників, а також охорони людського життя на землі та в повітрі, захисту навколишнього природного середовища та штучних споруд на території аеропорту (аеродрому)» [3, с. 85].

А. О. Собакарь визначає поняття безпеки польотів як «стан захищеності елементів (суб'єктів) авіаційно-транспортної системи, діючих для задоволення потреб суспільства в авіаційних роботах та перевезеннях, при якому забезпечується своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз безпеці польотів, а при їх наявності або виникненні виключається можливість заподіяння шкоди від них» [5, с. 937].

На думку С. Т. Гончарука в теорії адміністративного права

адміністративна відповідальність здебільшого розглядається як вид правової відповідальності, що настає у вигляді застосування до винних у вчиненні адміністративних правопорушень осіб у передбачених законом формах і порядку адміністративних стягнень. Вона виступає досить важливим і дієвим правовим засобом забезпечення належного дотримання встановлених державою різноманітних правил поведінки у самих різних галузях і сферах суспільного життя. Особливо широко вона застосовується з метою охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, боротьби з різними правопорушеннями та покарання правопорушників [4].

Адміністративна відповідальність нерозривно пов'язана з адміністративним примусом в цілому, є однією із його важливих складових. Широке практичне застосування адміністративної відповідальності в самих різноманітних галузях правового регулювання робить її до певної міри універсальним і ефективним правовим засобом охорони урегульованих правом суспільних відносин.

Важливу правоохоронну роль відіграє адміністративна відповідальність і в галузі повітряного транспорту, де вона широко застосовується з метою спонукання до належного дотримання встановлених у цій галузі різноманітних правил поведінки, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на об'єктах цивільної авіації. До особливостей адміністративної відповідальності в галузі повітряного транспорту можна віднести те, що багато норм, якими встановлюються певні правила поведінки в цій галузі та регулюються інші правовідносини, за порушення яких настає адміністративна відповідальність, є банкетними, носять відсильний характер. Специфічними тут є і те, що адміністративні стягнення за окремі правопорушення в цій галузі має право накладати значне коло уповноважених на те суб'єктів. До кола таких суб'єктів відносяться, зокрема посадові особи органів повітряного транспорту, органів внутрішніх справ на повітряному транспорті, органів державного пожежного нагляду, а також суди.

А. В. Філіппов вважає, що одним із фундаментальних питань в інституті адміністративної відповідальності є питання об'єкту правопорушення, оскільки воно має як теоретичне, так і певне практичне значення. Без чіткого розуміння, що є об'єктом посягання, неможлива правильна кваліфікація діяння, оскільки тільки точне визначення об'єкта посягання дозволяє розмежовувати різні склади правопорушень. Він вважає, що родовим об'єктом посягань всіх адміністративних правопорушень на транспорті, передбачених главою 10 КУпАД треба вважати нормальне та безпечне функціонування транспортної системи України. Нерідко його визначають як громадський порядок на транспорті. Так само, родовим об'єктом адміністративних правопорушень на

цивільному повітряному транспорті є нормальна і безпечна діяльність цивільної авіації та її об'єктів, тобто безпека цивільної авіації та безпосередньо безпека польотів [6, с. 12].

Таким чином, адміністративна відповідальність за порушення правил забезпечення безпеки польотів має велике значення для нормального функціонування авіаційного транспорту та забезпечення безпеки польотів. Вона є системоутворюючою і полягає у найсуворішому дотриманні правопорядку, порушення якого не тільки дезорганізує рух транспорту, але й може спричинити людські жертви та тяжкі матеріальні наслідки.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10

3. Бичков А. Поняття «безпеки польотів» / А. Бичков // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 4. – С. 83-85.

4. Гончарук С. Т. Посилення адміністративної відповідальності за порушення правил безпеки польотів / С. Т. Гончарук, А. П. Гончаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/19200/%D1>

5. Собакарь А. О. Безпека польотів на авіаційному транспорті: категоріально-правовий аналіз / А. О. Собакарь // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 931-938.

6. Філіпов А. В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. В. Філіпов; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2013. – 18 с.

УДК 342.942

Гусєва Є. І., здобувач,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

ЩОДО СПІВПРАЦІ ГРОМАДЯН З ПОЛІЦІЄЮ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Україною пройдено важливий шлях у формуванні та закріпленні інституцій сучасної держави. 20 років незалежності країна динамічно розвивалася, і як результат саме на початку ХХІ ст. наша держава отримала унікальний шанс через реформи здійснити рух у бік євроінтеграції. Виконання цього завдання неможливе без радикального реформування адміністративного права в напрямку запровадження «людноцентристської» ідеології адміністративного праворозуміння [1, с. 1].